

FlexNyt – Uge 48, 2025

Indhold

- Info
- Ændrede regler vedr. græsningsarealer - kvæg, får, geder, heste eller grise på græs - væk fra ejendommen!
- Rotterne kommer ...
- Fjerkræ
- Fugleinfluenza
- Høns om vinteren
- Mark
- Søg støtte til at rejse skov på din jord
- Heste
- Vinterfodring af heste
- Ansatte
- Nye regler vedrørende unge i fritidsjob
- Økonomi
- Nyt beskæftigelsesfradrag for arbejdende seniorer
- Haven
- Dæk din jord i køkkenhaven inden vinter
- Arrangement
- Temadag om natur og husdyrproduktion
- Naturtip
- Små vådområder

INFO

Ændrede regler vedr. græsningsarealer – kvæg, får, geder, heste eller grise på græs – væk fra ejendommen!

Hvis man har kvæg, får, geder, heste eller grise på græs **væk** fra den ejendom, hvor dyrene er registreret i CHR-registeret, skal græsningsarealerne registreres hos CHR. Det gælder, hvis dyrene opholder sig på arealerne i mere end 30 dage. Reglerne er bl.a. indført af hensyn til smitteopsporing og erstatning.

Rent praktisk har denne regel tidligere været administreret via Landbrugsindberetningen, hvor din rådgiver eller landmanden selv tidligere skulle indberette markbloksnumrene på græsningsarealerne.

Reglerne er imidlertid blevet ændret siden foråret 2025, så nu skal besætningsejeren **selv ringe** til CHR for at få tilknyttet et CHR-nummer (afgræsnings CHR-nummer) til alle græsningsarealer, der ikke hører til den ejendom, hvor dyrene er registreret i CHR. Markbloksnumrene vil i de fleste tilfælde fremgå af Fællesskemaet.

Din rådgiver kan hjælpe med at finde markbloksnumrene på marker, som ikke fremgår af Fællesskemaet.

I Landbrugsindberetningen står der nu følgende:

Græsningsarealer

Hvis du har kvæg, får, geder, heste eller svin på græs væk fra din ejendom, skal du i CHR registrere de anvendte græsningsarealer (marker) med et CHR-nummer som for en almindelig besætning.

Du skal kun registrere græsningsarealer, der ikke fysisk hænger sammen med det areal, hvorpå bygningerne til det CHR-nummer, hvor dyrene flyttes fra, er placeret. Veje, åer og levende hegn mv. betragtes ikke i denne sammenhæng som fysisk adskillelse.

Bemærk, at der med græsningsarealer kun menes arealer/markeringer, hvor dyr fra besætning(er) med samme ejer opholder sig. Arealer, der afgræsses af dyr fra besætninger med forskellige ejere (dyrene går sammen), skal fortsat oprettes i CHR som fælles græsgange.

Når du flytter kvæg, får, geder og grise til og fra græsningsarealer fra din hjembesætning, er der ikke krav om registrering af flytningerne i CHR. For heste er der krav om registrering af flytningerne i CHR, hvis dyrene skal opholde sig på græsningsarealet i over 30 dage.

Kontakt CHR-afdelingen hos SEGES - tlf. 7015 5015 for at få registreret dine græsningsarealer. Find øvrige kontaktoplysninger her.

Rotterne kommer ...

Nu er kulden kommet, og fødegrundlaget på marker og i krat er væsentligt forringet, og så drager rotterne ud for at finde mad og vand andre steder. Rotterne vælger naturligvis de steder, hvor der er lettest adgang til mad og drikke.

Fakta om rotter:

Rotter er en yderst effektiv ødelægger. Den kan gnave sig igennem alt, der er blødere end jern, derfor skal bygninger og stalde sikres bedst muligt, inden rotterne flytter ind.

- spiser 20-30 g foder om dagen, det bliver til 9 kg foder pr. rotte om året
- spreder sygdomme såsom salmonella, nysesygge, E coli med flere blandt dine svin
- gnaver sig gennem 10 cm tyk beton på kort tid
- løfter 1,2 kg
- springer ca. 1 meter i højden
- maser sig gennem et hul med en diameter på 1-2 cm
- tilbagelægger mere end 1 km på en nat for at finde føde
- formerer sig hele året
- er kønsmoden, når den er 10 uger gammel
- får 8-10 unger pr. kuld

Derfor: Hold rent omkring bygninger, fjern paller, gamle maskiner, byggemateriale osv. Fjern bevoksning tæt på bygning. Bevoksningen skal slås således, at der ikke ligger et lag isolerende dødt plantemateriale tilbage, som beskytter rotterne mod fugle og andre rovdyr. Gennemgå om der er veksler og huller langs fundamentet, huller fyldes og lukkes. Gennemgå fundamentet senere for at tjekke, hvor meget aktivitet der er.

Hvis du har rotter, skal du straks anmelde det til din kommune. Det er et lovkrav og kommunen vil sende en professionel rottebekæmper ud for at vurdere situationen og bekæmpe rotterne. Du skal selv betale for reparationer, der er nødvendige for at gøre bekæmpelsen effektiv, såsom at tætnes huller i huset eller kloakken. Du kan se nogle udmærkede film om rotter her..

FJERKRÆ

Fugleinfluenza

Fødevarestyrelsen har konstateret fugleinfluenza i en besætning med ca. 6.300 kalkuner ved Møldrup nord for Viborg og 4.500 fasaner ved Hobro. Der er tale om den meget smitsomme fugleinfluenza H5N1. Fødevarestyrelsen har aflivet dyrene i samarbejde med Beredskabsstyrelsen. Der er aflivet ca. 280.000 stykker fjerkræ fordelt på 7 besætninger

siden 1. oktober.

”Vi oplever et meget højt smittetryk med fugleinfluenza i de vilde fugle i Danmark i år, og at smitten rammer både store og små besætninger. Så jeg vil gerne gentage opfordringen til, at alle der holder fjerkræ og andre fugle, har fokus på smittebeskyttelse og bl.a. skifter fodtøj, inden de går ind til deres dyr. Derudover skal man sikre, at vilde fugle ikke kan få adgang til dyrene samt deres vand og foder”, siger veterinærchef Flemming Kure Marker. Læs mere her.

I slutningen af oktober hævede Fødevarestyrelsen trusselsniveauet for fugleinfluenza fra middel til høj på baggrund af en ny trusselsvurdering. Det betyder, at der gælder en lang række restriktioner for alle, der holder fugle.

Høns om vinteren

Mange er bekymrede for hønsene, når det bliver koldt, og spørger om hønsehuset skal isoleres. Dette er ikke nødvendigt på vore breddegrader, da hønsene uden problemer kan tåle kulden – faktisk kan de tåle temperaturer ned til minus 30 grader, bare det ikke trækker.

Hønsene bruger selvfølgelig mere energi på at holde varmen og dermed mindre energi på at producere æg. Det er derfor helt naturligt, at ægproduktionen falder om vinteren og især ved racehøns.

Det kan være et problem, at vandet fryser og det går ikke, da høns skal have adgang til vand hver eneste dag. Så derfor må du, et par gange om dagen, sørge for at give dem tempereret vand. Du kan købe små varmeplader til at sætte under vandtruget, som kan holde vandet tørt.

Så derfor må du, et par gange om dagen, sørge for at give dem tempereret vand. Du kan købe små varmeplader til at sætte under vandtruget, som kan holde vandet tørt.

Lad også hønsene komme ud hver dag, da de elsker at være ude i al slags vejr, når blot det ikke er vedvarende regn.

Høns elsker at spise grønt, men om vinteren kniber det med græs, purløg, ukrudt og overskud fra køkkenhaven. Har du overskud af grønkål i køkkenhaven, vil hønsene elske at få en dusk en gang imellem og til gengæld vil hønsene kvittere med orange-gule æggeblommer.

Hønsene går også ned i æglægning, når dagslængden bliver kortere end 12 timer. Det vil sige i perioden fra ca. den 20. september til 20. marts. Man kan snyde hønsene ved at installere et tænd-og-sluk lys, som sikrer, at der er lys i nærheden af de 12 timer. Men vi skal alle regne med, at vi i vinterperioden får færre æg end om sommeren.

MARK

Søg støtte til at rejse skov på din jord

Klimaskovfonden har netop åbnet en ny ansøgningsrunde, hvor du kan søge om støtte til skovrejsning på din jord. Du kan få op til 109.500 kr. per hektar, og fristen er 4. december.

Klimaskovfonden har i flere år givet støtte til private lodsejere, der vil rejse skov på deres jord. Nu har Fonden netop åbnet for en ny ansøgningsrunde, hvor du kan søge om støtte til skovrejsning. Som lodsejer kan du bruge klimaeffekten fra skoven i dit eget klimaregnskab.

Læs mere her.

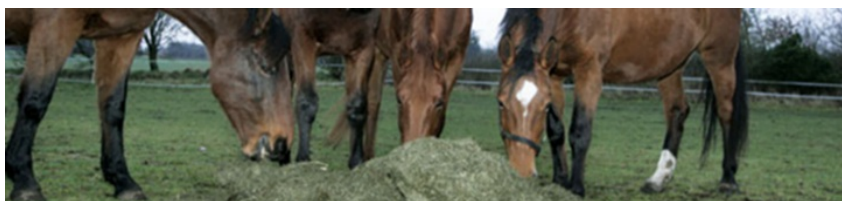
HESTE

Vinterfodring af heste

Efteråret har været mildt, men den første frost har meldt sin ankomst. Det betyder, at græsset sikkert vil gå i stå, og hestene skal over på vinterfoder. Det græs, som de har haft mulighed for at æde, skal udskiftes med andet grovfoder. Det er vigtigt, at overgangen fra græs til konserveret foder sker langsomt og helst over 2–3 uger. Hvis overgangen sker for hurtigt, kan mikroorganismene i hestens tyk- og blindtarm ikke nå at omstille sig. Så er der risiko for, at hesten får kolik – eller andet bøvl med fordøjelsen.

Hesten vil helst æde hele dagen, hvis der er mulighed for det. Det skyldes ikke, at hesten er specielt forædt, men at den har en lille mavesæk og derfor ikke kan optage meget foder på én gang. Heste er specielt udviklet til at omsætte tungt fordøjelige fodermidler. Hvis hesten selv kunne vælge frit, ville den mest æde tørt og tungt fordøjeligt græs. Det valg har hesten ikke i stalden. Derfor er den afhængig af, at vi tildeler den meget tungt fordøjeligt foder, som den kan æde det meste af døgnet, og kun lidt let fordøjeligt foder som fx havre byg og majs.

For at sikre at hesten ikke får for meget eller for lidt protein, bør du få udtaget en foderanalyse af især grovfoderet. Når du er i gang, bør du også få udtaget en mineralanalyse, så du kan sikre, at også mineralsiden kan afbalanceres. En foderanalyse koster ca. 650-700 kr., og en mineralanalyse koster ca. det samme. Dit lokale kvægbrugskontor kan være behjælpelig med at få analysen udtaget og indsendt.

ANSATTE

Nye regler vedrørende unge i fritidsjob

På baggrund af et regeringsudspil er der foretaget en række regelændringer, heriblandt fritagelse for betaling af arbejdsmarkedsbidrag samt ophævelse af forbudslisten mod maskiner, som skal få flere unge i fritidsjob.

For unge under 18 år gælder nogle skærpede arbejdsmiljøkrav. Disse lempes dog ved en række regelændringer for at gøre det lettere for arbejdsgivere og foreningslivet at tilbyde de unge et job. Det sker bl.a. ved, at de unge kan arbejde i flere brancher, påtage sig flere opgaver og arbejde i større tidsrum på døgnet.

Læs mere her.

ØKONOMI

Nyt beskæftigelsesfradrag for arbejdende seniorer

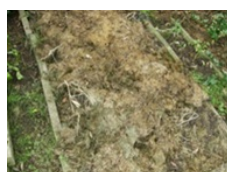
Et ekstra beskæftigelsesfradrag for beskæftigede seniorer skal gøre det mere attraktivt at arbejde frem til folkepensionsalderen. Regeringen udvider fradraget med Finanslovforslaget for 2026.

Læs mere her.

HAVEN

Dæk din jord i køkkenhaven inden vinter

Det er vigtigt at give jorden overfrakke på, inden det bliver vinter. Det beskytter jorden, og giver regnormene og andre mikroorganismer noget at leve af i den kolde tid. Samtidig bliver jorden bedre år for år.

Hvis du klipper stauderne ned i efteråret, vil der altid være rigeligt med materiale i form af afklippede

staudetoppe.

I efteråret er der som regel også et stort overskud af visne blade. I stedet for at køre dem på genbrugspladsen, kan du lægge dem på jorden i køkkenhaven. Det kan være nødvendigt at holde på bladene med tungere materialer som fx tyndere grene (grangrene er rigtig gode) eller lidt jord, så de ikke flyver væk i en storm, men tit klasker de hurtigt sammen, og bliver hvor du lægger dem, især efter et regnskyl.

Hvis der er rester i foråret, arbejder du bare resterne ned i jorden inden du sår.

ARRANGEMENT

Temadag om natur og husdyrproduktion

SEGES Innovation og Fjordland inviterer til en temadag – 3. december 2025 fra kl. 9.00 til 15.00 - for miljørådgivere, naturrådgivere, naturtjekkonsulenter, husdyrproducenter med interesse for natur og andre med interesse for samspillet mellem natur og husdyrproduktion.

En af de helt store barrierer for at landmænd med husdyrproduktion laver naturtiltag og indgår i naturprojekter er frygten for, hvordan det vil påvirke deres miljøgodkendelse. Vi besøger Torben Svenningsen, som har haft konsekvenserne af naturens udvikling helt inde på livet.

Læs mere her.

NATURTIP

Små vådområder

Af Sebastian Behnke og Simone Eliasson Hansen, Velas

Dette nummers overskuelige tips, som kan hjælpe dig med at gøre noget for biodiversiteten. Ofte er tippene små tiltag, der ikke kræver ret meget og du selv kan gøre.

Fakta: Det er komplekst!

Der er flere parametre som skal opfyldes, før der kan ansøges om midler til små vådområder.

Det kan for mange være en jungle at finde rundt i.

Fra slutningen af november, vil det være muligt for den enkelte lodsejer at søge om midler til gennemførelsen af små vådområder.

Bekendtgørelsen er i skrivende stund ikke godkendt, men vi forventer, at man kan søge projekter ned til 1 ha.

Små vådområder – store gevinster for natur og mennesker

Vådområdeordningen er et naturforbedrende tiltag, der går ud på at etablere små vådområder i landskabet. Disse områder fungerer som dræn-virkemidler, hvilket betyder, at de kræver et dræn, der kan benyttes, samt en vis højdeforskel for at lede drænvandet ud over arealet. Selvom vådområder ofte fylder ganske lidt i terrænet, har de stor betydning for både natur og mennesker. De bidrager til bedre vandkvalitet ved at filtrere næringsstoffer og reducere udvaskning af kvælstof og fosfor til vandløb og søer. Derudover tilfører de variation og skønhed til landskabet og skaber små oaser, hvor folk kan opleve ro, fuglesang og levende natur tæt på.

Hvordan kan vådområder styrke biodiversiteten?

Hvis projekterne bliver tilrettelagt med omtanke, kan det give en stor gevinst for både naturen, biodiversiteten og de rekreative interesser.

Små vådområder er en effektiv måde at øge biodiversiteten i det moderne landbrugslandskab. De skaber levesteder for

padder, insekter, fugle og planter, som ellers har svært ved at finde egnede miljøer. Selv en vandflade på få kvadratmeter kan tiltrække guldsmede, frøer og vandfugle og fungere som et knudepunkt for liv.

Som lodsejer kan man styrke effekten yderligere ved at kombinere vådområdet med andre tiltag, fx:

- Lægge stenbunker solrige steder, det giver skjul og vinterhi til padder og insekter.
- Etablering af små træ- og buskbeplantninger, der giver skjul og føde til fugle og smådyr.
- Græsning eller slåning i nærområdet, så vegetationen holdes varieret og åben.

Disse tiltag gør vådområdet til en endnu stærkere motor for biodiversitet og skaber et mere robust økosystemer.

Hvilke dyr kan man opleve ved et vådområde?

Når et vådområde er anlagt, vil man typisk opleve en markant stigning i dyrelivet. Padder som frøer og salamandre finder gode levevilkår, og insekter som guldsmede og vandkalve tiltrækkes af vandfladen. Fuglelivet bliver også rigere, vandfugle som ænder, gæs og vadefugle får nye fouragerings- og rastepladser, hvilket både styrker bestandene og giver bedre muligheder for jagt. Derudover kan man opleve et varieret terræn, der tiltrækker mange arter og gør naturen mere spændende og levende.